

UKM 07/19

Gudstjenester i konfirmasjonstiden

Bakgrunn

Etter et arbeid i Nemd for gudstjenesteliv, ble saken om konfirmasjonstidens gudstjenester behandlet i Kirkerådet i mars 2019 (KR 26/19). Det ble fattet et enstemmig vedtak om å sende saken på høring, med tanke på endelig behandling i Kirkemøtet 2020.

Liturgiene har vært på høring sommeren 2019 og skal behandles i Kirkerådet og Bispemøtet i løpet av høsten. Saken forberedes videre med tanke på endelig behandling i Kirkemøtet i april 2020. UKM tar derfor opp en sak om konfirmasjonstidens gudstjenester, for å kunne gi innspill fra unge i kirken til den videre saksbehandlingen.

Denne saken vil ha to elementer: Vi ønsker å gi innspill på liturgien i til den avsluttende konfirmasjonsgudstjenesten, samt komme med en uttalelse om gudstjenestenes plass i konfirmasjonstiden i Den norske kirke.

I *Plan for trosopplæring – Gud gir, vi deler* finner man i kapitlet om konfirmasjon at det skal være åtte gudstjenester i løpet av konfirmasjonstiden. Tre av disse gjennomføres i alle menigheter: Presentasjonsgudstjeneste, samtalegudstjeneste og konfirmasjonsgudstjeneste.

Revisjonsarbeidet omfatter presentasjons- og konfirmasjonsgudstjenesten. Samtalegudstjenesten utføres i stor grad ut fra den enkelte menighets ressurser og tradisjon og er ikke gjenstand for revisjonen nå. Det samme gjelder de fem andre gudstjenestene. De er forskjellige fra sted til sted, og det er ulikt i hvilken grad konfirmantene involveres i planlegging og gjennomføring av disse.

Liturgi, bønner og språk i konfirmasjonsgudstjenesten

Av de to gudstjenestene som er berørt av liturgiarbeidet som nå gjøres, velger vi i denne saken å konsentrere oss om den avsluttende konfirmasjonsgudstjenesten med forbønn for den enkelte konfirmant. Konfirmasjonsgudstjenesten innebærer en dåpspåminnelse, samt forbønns- og velsigneshandling. Ufung har levert et høringssvar på vegne av ungdomsdemokratiet. Likevel er det ønskelig at UKM som ungdomsdemokratiets høyeste organ sier noe mer om konfirmasjonstiden og om liturgi og gudstjenestens plass i denne.

Konfirmasjonstiden skal skape tilhørighet og legge til rette for konfirmantens videre tilknytning til kirken. Den avsluttende konfirmasjonsgudstjenesten skal ikke være et «takk for nå», men et «sees igjen snart!».

Til grunn for liturgiforslaget som foreligger er luthersk teologi knyttet til konfirmasjonen og et blikk på utviklingen av konfirmasjonstiden i vår egen kirke. Dermed har liturgiforslaget ønsket å fremheve følgende:

- Konfirmasjonsgudstjenesten som dåpspåminnelse, forbønns- og velsigneshandling
- Konfirmasjonstiden som dåpsaktualisering og tilknytningstid til kirken

I arbeidet med nye forbønner for den enkelte konfirmant er det laget nye formuleringer av bønnene fra 2002. I tillegg er det formulert et sett med nye forbønner. Disse er utarbeidet med følgende oppbygning:

Tiltale til Gud - takk for konfirmanten - dåpsaktualisering - bønn om Åndens hjelp og styrke - velsignelse.

For å løfte fram både dåps- og velsignelsesperspektivet foreslås det å avslutte hver forbønn for den enkelte konfirmant med *velsign og bevar henne/ham, i Jesu Kristi navn!* Ordene velsigne og bevare bærer også i seg et ekko fra Den aronittiske velsignelse, som er kjent for mange fra de kirkelige handlinger. Den bibelske oppfordring til å være generøs med velsignelse er også sterk. Det kan nevnes Salme 118,26; Ef 1,3; og 1 Pet 3,9.

Gudstjenester i konfirmasjonstiden

Gudstjenesten søndag kl. 11 er menighetenes hovedsamling i Den norske kirke og søker å samle alle til en felles, hellig stund. Om kravet om konfirmantenes deltakelse på åtte gudstjenester står det i Plan for trosopplæring:

Det er positivt både for konfirmantene og for hele menigheten som lærende fellesskap at konfirmantene involveres i forberedelse og gjennomføring av hele eller deler av gudstjenesten. Gjennom tilstedeværelse, deltakelse og medarbeiderskap kan konfirmantene bidra til et mangfoldig gudstjenesteliv. Ved at konfirmantene nevnes særskilt i forbønnen, er de på en særlig måte omsluttet av menighetens forbønn gjennom hele konfirmasjonstiden.

Plan for trosopplæring vektlegger at konfirmantene skal involveres både i planlegging og gjennomføring av gudstjenestene. Teologisk fakultet ved Universitetet i Oslo sitt forskningsprosjekt *Gudstjenester med konfirmanter* forsket på gudstjenester i tre menigheter som var veldig forskjellige, men alle var gode på sin måte. [Les en kort oppsummering av deres funn her.](#)

Forskningsprosjektet fant en klar sammenheng mellom hvordan konfirmantene deltok i forberedelse og gjennomføring av gudstjenesten, og hvordan de opplevde dem. Konfirmantenes tilfredshet synes å ha en sammenheng med

- relasjoner som etableres
- erfaringen av å være med på en dugnad
- opplevelsen av å gjøre noe betydningsfullt

Mest overraskende for forskerne var i hvor stor grad konfirmantene uttrykte at de likte å være med i gudstjenesten som ministranter. På den andre siden viste den internasjonale undersøkelsen [Confirmation Work in Europe](#) at 60 prosent av konfirmantene i Den norske kirke liker gudstjenester mindre etter konfirmanttiden enn før.

Menigheter som lykkes med å gi konfirmantene gode gudstjenesteopplevelser synes å være dem som legger ned gode ressurser i å engasjere konfirmantene som ministranter eller med andre oppgaver i gudstjenesten. En utfordring noen bispedømmer har pekt på er at prestene mangler utdanning i pedagogikk, og at dette kan skape utfordringer.

Deltakelse

Hva vil det si å delta i en gudstjeneste? Er det bare de som har spesifikke oppgaver som er aktive? Nei, slik er det heldigvis ikke. Alle som er i kirkerommet er sammen om gudstjenesten. Det er mange grunner for å søke til kirken, og ikke alle ønsker å bli så tydelig sett. En gudstjeneste er et sammensatt fellesskap. Den er ikke et *meningsfellesskap*, men et *menighetsfellesskap* – hvor den enkelte utøver sin tro i et felles liturgisk språk.

«Hva liker du å holde på med?» - dette kan være et inngangsspørsmål til liturgi og engasjement. Noen liker å trekke i tråder 'bak scenen', og andre liker å være aktører. Dette gjelder også konfirmantene. Dersom konfirmantene skal ha konkrete oppgaver under gudstjenesten, må det være noe som passer, som de kan ha lyst til å gjøre. For å erfare at liturgi er et trosspråk, må dette læres og øves på. Liturgiske elementer kan benyttes på leir og samlinger. Konfirmantene kan utfordres til å være ansvarlig for å sette sammen en liturgi og velge salmer. Dette kan være gode læringsarenaer. UKM bes drøfte hva som kan være tjenlige metoder for å skape tilhørighet og fortrolighet med gudstjenesten, slik at den enkelte vil komme tilbake også etter konfirmasjonsdagen.

Spørsmål til UKM

- Hvordan kan konfirmantene delta og medvirke i gudstjenesten på måter som oppleves meningsfylt for dem?
- Hvordan kan konfirmantene bli kjent med gudstjenestens liturgi gjennom konfirmantopplegget?
- Hva kjennetegner en god konfirmasjonsgudstjeneste?
- Hva skal til for at ungdom får lyst til å delta i gudstjenester også etter konfirmasjonstiden?

Øvrig bakgrunns- og ressursmateriale:

UKM 07/18 Hovedgudstjenesten: <https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/ungdommens-kirkemote/2018/ukm-sak-7-18-hovedgudstjenesten---vedtak.pdf>

Høringssak om konfirmasjonstidens gudstjenester: <https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkeradet/2019/horinger-i-kirkeradets-regi/ordning%20for%20konfirmasjonstidens%20gudstjenester%20horingssak.pdf>